

**FØROYA
SOSIAL-DEMOKRATUR**

Útgevri:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Bladstj.:
Villi Sørensen.
Box 76.

PRENTSMÍÐJAN Á HEYGSBREYT
TELF. 1820

Góði Tummas, frændi!

Mær er frægd at skifta orð við teg um móðurmálsspurningin, undirvísingar- og aðrar skúlaspurningar. Men hví ber avbjóðing tín merki av ósakligum hugi?

Hatta, at tú tveitir mær fyri at hava breggjað av alski mínum og verju av føroyskum máli, ber eitt farr av briksli.

Og briksli, Tummas, er ringt grundarlag fyri sakligum orðaskifti.

Men eg fari at tola tað ella bera yvir við tí og kortini skoyta nøkur saklig orð til títt opna bræv til mín.

Tú leggur mær við at svara tær í 14. Septembir.

Hví?

Er tað so, at tær er andstygd at lesa tað sosialistiska blaðið Foroya Sosial-Demokrat?

Haldið tað kundir verið rímligt, at tú setti fram spurningar tínar í tí blaði, sum mær er til handa, og sum eg havi eitt orð uppi í við.

Viðvíkjandi stóðu míni til móðurmálsspurningin haldi eg, at tú, Tummas, hevur ongan rætt at brigsla mær breggj.

Mitt starv fyri móðurmálið inn-anfyri skúlagátt, í politikki og úti millum manna gevur mær rætt at afturvísja speirekan tína og illgitan.

Og so vóru tað hasir pedagogisku og undirvísingarlugu spurningarnir móðurmálinum viðvíkjandi.

At byrja tíðliga at læra mál.

Veit tað Tummas, at skúlafrøðingar hava hildið og eru enn mangir, ið framvegis halda, at barnið helst eigur einans at læra og nýta móðurmálið tey fyrstu skúlaárin, áðrenn byrja verður við fremmandum málum, og lat meg viðganga, at eg sum ungur, óroyndur og børnnum ókunnugur í praktiskum skúlaarbeiði eisini helt, at henda hugsan og stóða eyðsæð mátti vera tann beina. At flekja barnaheilan og sinnið inn í ein babyloniskan orðaleik frá ymsum londum mátti falla barninum ovbeðið.

Men lívið lærði meg annað viðvíkjandi barnsins evnum at nema og læra mál.

Lat meg siga søguna, sum hon er: Átti dóttur, ið varð sjúk um 5 ára aldurin.

Hon mátti niður.

Varð burturi í hált ár.

SJÓNLEIKARHÚSIÐ

Telefon 1231

„MÝS OG MENN“

Sjónleikur í trimum pørtum
eftir JOHN STEINBECK

verður framfördur

leygarkvöldið 26., sunnukvöldið 27., týskvöldið 29.,
mikukvöldið 30. mars og leygarkvöldið 2. apríl.
Øll kvöldini kl. 8.

Atgongumerki á 3,50 kr. verða at fáa til øll
kvöldini í Sjónleikarhúsinum kl. 12—2 og kl.
6—8 hvønn dag.

(Sunnudagin tó bert kl. 6—8). Program 50 oyr.

Ikki fyri børn!

Frípláss til búnaðarskúla.

Gjøgnum svenska felagið »Norden« er boðið 8 frípláss á svensku búnaðarskúla til føroyskar dreingir. Skúlin byrjar 24. apríl.

Tann, ið hevur áhuga, biðist venda sær til Norrøna felagið í Føroyum, Tórshavn, beinan vegin.

STJÓRNIN

LISTAFRAMSÝNING

Listafelag Føroya fyrirreikar aftur í ár framsýning í fimleikahøll realskúlans í Havn á komandi Ólavsvøku av málningum, tekningum, skurðmyndum og hoggmyndum.

Tey, sum vilja vera við mugu *áðrenn 15. juni* siga undirritaða frá, hvørjar lutir, tey ætla at senda (við tilskilan av navni og eigara ella prís á hvørjum einstakum luti).

Lutirnir sjálvir mugu vera sendir undirritaða í seinasta lagi 1. juli.

Nevnd felagsins tekur sær rætt til at meta um, hvørjar av teimum innsendu lutunum sleppa við, og felagið tekur 5% av tí, sum selt verður, til gjald av útreiðslum.

Á Ólavsvøku hittist í Havn nøgd av fólki, bæði hiðani úr oyggjunum og úr útheiminum, og hevur tað tí stóran týðning fyri okkara umdómi, at føroysk listafólk royna at gera teirra besta.

LISTAFELAG FØROYA

H. D. JOENSEN, landslækni
formaður

Hóast hon ikki dugdi orð av danskum, talaði hon danskt sum nakað Keypmannahavnar barn, tá ið hon kom aftur.

Í einans 1½ ár at hava lært orðafar og úttalu av fremmandum máli! Ótrúligt! Ómöguligt fyri eitt eldri menniskja!

Ásannanin varð so tann, at barnið hevur nógv lættari við at læra orðafar og úttalu í fremmandum málum enn vaksin. Og jú yngri barnið er, tess størri tykjast evnini hjá tí at vera utan stríð og baks at ognar sær fremmand mál. Hví so er, eru aðrir betri fyri at greiða enn eg. Tó, so er veruleikin. Men tað er kanska eingin gáta; er kanska bara so einfalt, at mannaheilin hevur størri evnir at taka til sín, jú yngri hann er.

Frá teirri tíð havi eg sum skúla-lærari hildið, at barnið byrjar onga-

tíð ov tíðliga við at læra mál í skúlanum. Og tað er mín roynd, at tað ampar eitt yngri barn minni at fáast við tvey mál isenn enn eitt eldri barn.

Eg havi altíð byrjað við danskum og føroyskum á jøvnum fœti í fyrsta klassa við líka tímatali.

Tað hevur ikki nervað barnið at læra bæði málini.

Tvørturímóti.

Mær hevur tað roynst soleiðis, at hesin undirvísingarráttur hevur fram tærdónin í bndum málunum so væl, at barnið við árslok dugir føroyskt ella danskt líka væl, sum um tað hendið verið undirvíst bara í viðkomandi eina máli.

Tað er jú ein royndur lutur, at undirvísingin í tí eina málinum eisini fremur og lættir um at læra onnur mál. Hetta ræður serliga viðvíkjandi lærdómi í norðurlendsk-

um málum. Her er jú orðatilfarið tað sama. Flestu orðini hava somu rót og uppruna, eru skyld og sipast hvørjum øðrum frá einum brøðralandi til annað.

Setningsbygningurin.

Viðvíkjandi bending, úttalu og setningsbygningi er munur. Hvørt málið hevur fingið sitt snið og vakstrarlag. Men flestu orðini eru sum sagt tey somu, og fyri ein part ella í mongum syftum er setningsbygningurin tann sami í teim norðurlendsku málunum, harundir føroyskt og danskt. Meiri enn hetta er heldur ikki sagt í Folkeskolen.

Er tað rætt at hava sama tímatal í føroyskum og danskum?

Tímatalið eigur at avgerast soleiðis sum neyðugt er fyri at læra málini væl.

5—6 tímar um vikuna í hvørjum av málunum hevur roynst væl. Móðurmálið er høvudsmálið hjá okkum sum hjá øllum tjóðum. Men danskt skal lærast væl og virðiliga.

Hetta er skrásett, eisini hvat ið viðvíkjur skúla okkara.

Skúlin hevur sína uppgávu málunum viðvíkjandi. Men hann orkar ikki einsamallur at geva tí lívs-megi og góða lagnu.

Stóða einstaklingsins uttan fyri skúlan hevur almikið at týða. Hansara alskur til móðurmálið roynist á, hvussu hann málber seg í talu og skrivning, og i, hvat ið hann annars ger til frama fyri føroyskt andsliv og mentan.

Móðurmálið hevur vunnið sín rætt.

Nú stendur á mær og tær — á fólkinum, um okkara máli og mentan er liv lagað. Her filist mær á, tiverri.

Við heilsan
Pætur.

BØKUR

Bókatiðindi frá Gyldendal.

Út er komið lítið hefti við stuttum frásøgnum um tær bókur, forlagið Gyldendal hevur givið út og gevur út í hesum hálvári. Her finnast margar nýggjar bókur, men flestar eru uppafturprent.

Tað er ikki lætt í einum stuttum ummæli at velja tað besta burtúrur; men vit kunnu nevna, at her eru bókur av t. d. Blicher, Broby-Johansen, Dons, Eliot, Freuchen, Gunnarsson, Martin Hansen, Kipling, Hans Kirk, Laxness, Andersen-Nekso og 2 av Steinbeck.

Vit finna eisini William Heinesen millum hesar bókaútgávur. Hann hevur gjørt eitt úrval úr yrkingum sínum frá unglingarárunum, og hetta úrvalsrít, ið kemur út ein av teim fyrstu døgnum, hevur fingið eitt sera gott ummæli av forlagnum.

150 ára minningardagur H. C. Andersens verður 2. apríl, og er tað tí sjálvsagt, at Gyldendal millum útgávur sínar hevur eitt av ævintýrum hansara. Tað til „Den grimme ælling“ prentað við vörum litmyndum.

Fróðskaparrit.

3. bók er nú at fáa í bókaútgávu. Limir felagsins fingja hana á ársaðalfundinum. Í hesi bók eru greinir eftir Arnbjørn Mortensen, Chr. Matras, R. K. Rasmussen, Ingmar Óskarsson og Leif Dahl.